

рудзи становила: 45,2 %. У середньоранніх ліній вологість зерна становила 44,3 %, у середньостиглих та середньопізніх по 49,4 %. На 40 день після запилення вологість зерна у ліній зменшилась: у середньоранньої групи вологість становила 32,2 %, у середньостиглій–35,8 %, у середньопізніх вологість зерна – 40,8 %. На 50 день відбирання проб вологість зерна становила: у середньоранніх 25,7 %, середньостиглих 26,9 %, середньопізніх ліній 30,1 %. На 60 день після запилення ліній вологість ліній помітно зменшилась і становила в групі середньоранніх ліній 13,9 %, середньостиглих 17,8 %, середньопізніх 23,5 %.

Для порівняння результатів вмісту вологи в зерні отриманих лабораторно термостатно-ваговим методом та польовим з використанням гольчатого вологоміра АВД 6100, проведено кореляційний аналіз. Зробивши математичну обробку даних двох методів, розбіжностей між показниками вологості виявлено не було. Встановлено, що на 30 день після запилення коефіцієнт кореляції становив $r = 0,55$, на 40 день $r = 0,78$, на 50– $r = 0,89$, на 60 день $r = 0,88$.

Таким чином, встановлено, що результати лабораторного термостатно-вагового методу та польового методу з використанням гольчатого вологоміра АВД 6100 співпали на рівні $r = 0,55–0,88$. Це дозволяє використовувати гольчатий вологомір для визначення вологості зерна кукурудзи, що значно полегшує та прискорює роботу. Цей метод зменшує трудомісткість оцінки зразків кукурудзи, майже у три рази не пошкоджує зерно, дає можливість слідкувати за темпами наливу та вологовіддачею зерна кукурудзи.

УДК 633.11«321»:633.11.004.13

Близнюк Р. М.*, **Березовський Д. Ю.**

*Миронівський інститут пшениці імені В. М. Ремесла НААН, вул. Центральна, 68, корпус 2, с. Центральне, Миронівський р-н, Київська обл., 08853, Україна,
e-mail: Bliznyuk359@gmail.com

ПОКАЗНИКИ ЯКОСТІ ЗЕРНА СОРТІВ ПШЕНИЦІ М'ЯКОЇ ЯРОЇ В РІЗНИХ ЕКОЛОГІЧНИХ ЗОНАХ УКРАЇНИ

Підвищення якості зерна є однією з найважливіших задач агропромислового виробництва. В розв'язанні цієї задачі головна роль належить сорту. Основним напрямом досліджень у селекції на якість вважають створення високоврожайних сортів, які б поєднували високу продуктивність та якість зерна. В процесі створення сортів пшениці ярої велику увагу приділяють якості зерна, так як вона відноситься до головних характеристик комерційних сортів.

Дослідження проводили упродовж (2016, 2017 рр.) у двох екологічних зонах Лісостепу (Миронівський інститут пшениці імені В. М. Ремесла НААН України (МПІ)) та Полісся (Носівська селекційно-до-

слідна станція Миронівського інституту пшениці імені В. М. Ремесла НААН України (Носівська СДС МІП)). Матеріалом для дослідження слугували 14 сортів пшениці м'якої ярої різного еколого-географічного походження: 'Елегія миронівська', 'Струна миронівська', 'Харківська 26', 'МІП Злата', 'Панянка', 'Сімкода миронівська', 'Етюд', 'Сюїта', 'Героїня' (UKR), 'Koksa', 'Ясна' (POL), 'Granny' (AUT), 'Leguan' (CZE), 'Venera' (SYR).

Мета досліджень передбачала виділити сорти пшениці м'якої ярої з високими показниками якості зерна для різних екологічних зон вирощування.

Проведений аналіз за ознаками якості зерна сортів пшениці м'якої ярої в зоні Лісостепу та Полісся України за показниками вмісту білка в зерні, вмісту сирової клейковини та седиментації

За результатами досліджень виділено 4 (28,6 %) сорти для зони Лісостепу України – 'Етюд', 'МІП Злата', 'Сімкода миронівська', 'Елегія миронівська' та 5 (35,7 %) сортів для зони Полісся – 'Granny', 'МІП Злата', 'Koksa', 'Етюд', 'Сюїта', які відносяться до групи цінних пшениць (вміст білка 11,0–14,0 %, вміст сирової клейковини 25,0–28,0 %).

В умовах Лісостепу України (МІП) виділено сорти, які перевищували сорт-стандарт 'Елегія миронівська' (61,7 %) за показником седиментації, а саме – 'Granny' (67,2 мл), 'МІП Злата' (68,2 мл), 'Сімкода миронівська' (64,0 мл), 'Venera' (62,7 мл), 'Сюїта' (70,0 мл) та ін. В умовах Полісся (Носівська СДС МІП) перевищили сорт-стандарт (60,0 мл) – 'Granny' (70,7 мл), 'МІП Злата' (60,5 мл), 'Koksa' (60,2 мл), 'Leguan' (60,7 мл), 'Сюїта' (69,5 мл).

Вищі показники якості зерна сорти пшениці ярої сформува-ли на Носівській СДС МІП (Полісся), так як роки досліджень (2016, 2017 рр.) виявились більш сприятливими для формування високоякісного зерна.

Слід відмітити, що практичну цінність для зони Лісостепу України становлять сорти: 'Етюд', 'Сімкода миронівська', 'Елегія миронівська', 'Granny', 'МІП Злата', а для зони Полісся: 'Granny', 'МІП Злата', 'Koksa', 'Етюд', 'Сюїта', 'Leguan', що відповідають рівневі цінних пшениць.

Враховуючи значну залежність показників якості зерна від впливу кліматичних умов зони вирощування, генотипу і його еколого-географічного походження, найбільшу селекційну цінність для різних екологічних зон вирощування становлять сорти пшениці м'якої ярої – 'МІП Злата', 'Етюд', 'Granny', які формують стабільно високу якість зерна при коливанні погодних умов довкілля.